

az ellenkező nézetben vagyunk. Egy vidéki lap, szűkebb körre szorítva az országos lapoknál, már viszonyainál fogva is inkább talál módot elhatolni oda is, hova a központi lapok nagy része kálauz nélkül el nem juthat, s e szerint a vidéki lapok mintegy előcsatárai az irodalom zömének; a vidéki lapnak mintegy hivatása megízleltetni az irodalom termékeit ott is, hol az még „nem ismert ország“ vala. Ha valaki helyi viszonyai által érdekelve, vidéki lapot jár, mindenesetre még szívesebben áldozandja filléreit irodalmunk ama terményeire, melyek édes hazánk összes érdekeit tárgyalják. — És ekként a vidéki lapok is ama eszközök közé sorozandók, melyek egy tömeges, szilárd olvasó közönséget teremthetnek, mely nem csupán hazafiságból, de azért is pártolja az irodalmat, mert az olvasás szellemi szükségévé vált nála. Tovább húzhatnók még elmékedésünk fonálát, de kimélve a tért, csak azt mondjuk még, hogy hazánkban a vidéki lapok szaporodása már most sem fölösleges többé; szükség van rájuk, főleg most, midőn közviszonyaink küszöbön álló változtatásával megyei életünk is nagyobb lendületet nyerend. — Csak az a főkéllék, hogy vidéki lapjaink, mint ilyenek, felfogják hivatásukat, jól megválasszák a tért, s ne hagyják el az utat, melyen a köznevelődés s az anyagi gyarapodás célja felé haladniuk kell. Ekkor azután nem leendő rá szükség, hogy a vidéki lapirodalmat holmi pajtáskodó összeköttetések tartsák fen.

Balogh Gyula.

* A szilácsi fürdőben f. hó 23-án tartják meg az „Anna-bált.“ A jövedelmet Kéts Lajos fürdőtulajdonos a zólyommegyei magyar olvasó s társalgási egyület javára ajánlotta föl. A belépti díjak nincsenek meghatározva, tetszése szerint fizetheti mindenki.

* Pécelen tűzoltó egyület alakult, mely már is szép buzgósággal jár el tisztében. Közélebb is, midőn a Kovács Illés ur erdeje kigyúladt, a tűzoltó egyület tevékenységének köszönhetni, hogy e tűz nagyobb kiterjedésű nem lett. Igen ohajtandó volna, bár mindenütt alakulnának ily együletek.

* Kaldarás János, ki magát Biharban, Szunyogd környékén ideiglenes cigány vajdának nevezi, társával, Száva Mihály szunyogdi lakossal együtt egy folyamodványt nyújtottak a magyar kir. udv. kancelláriához, melyben egy cigány-vajdaság föllállításáért esedeznek. Csak a cigányok voltak még hátra, hogy ők is külön autonómiát sürressenek.

* Duna-Veesén a ref. lelkész káplánja, a pesti ref. főiskola egykori legkitünőbb növendéke, Farkas Dezső, f. hó 11-én magát szíven lötte. Szomorú, hogy az öngyilkossági esetek a vidéken is mindinkább szaporodnak.

* Ozechován (Unghegye) Véges Andornét e hó 12 és 13 közti éjjel saját szobájában meggyilkolva találták. A tetteseket, kik pénzt s több értékes tárgyat raboltak el, erősen nyomozzák.

* A pécsi dalárda a Drezdában tartandó német dalszövetségi ünnepélynél Valentin Károly tagja által képviselteti magát, s lelkes sorok kíséretében pompás nemzeti színű zászló-szalagot küldött, melyen a nemzeti s pécsi dalárdai címer van, körülte pedig aranyos betűkkel e fölirat: „Németország dalárszövetségének a pécsi dalárda 1865.“

Bécsi hírek.

* A bécsi föltörvényszék a közcsendháborítási vétség miatt eltiltott könyvek közé jegyezte az ily címűt is: „Dix martyrs de la justice-autrichienne en Hongrie. Procès Almásy et consorts.“ (Az osztrák igazság-szolgáltatás tíz vértanúja Magyarországon. Almásy és társainak póre.) Ha nem csalódunk, Brüsszelben jelent meg.

* A „Vorstadt Ztg.“ három havi felfüggesztés után e hó 16-án kezdte meg újult erővel pályafutását. Megjelenése első napján 30,000 példány kelt el belőle. A „Botschafter“ pedig ugyanakkor jelentette, hogy a jövő hó elejétől megszűnik.

* Rahl végrendeletében barátairól, tanítványairól s a közintézetekről is megemlékezett. Mayer rézmetsző barátjának 600 ftot hagyott, legkedvesebb tanítványainak, Bitterlich Ede és Grippenkerl Krisztiánnak 5—500 ftot. Könyvtára a bécsi „művészetek társulatára“ maradt; több tervrajzát, festményeit részint a képzőművészeti akadémiának, részint a kiel múzeumnak és az oldenburgi Augusteumnak hagyományozta.

* Kober Károly, a felségárulásért három évi súlyos börtönre ítélt tanuló, ki azonban ö Felsége kegyelme folytán csak fél évet töltött börtönében, mult szombaton reggel nyerte vissza szabadságát, s azonnal az iskolába, a vizsgálatokra vezettetett.

* A Schuller-ház az idén ugyanazon napon bukott meg, melyen 24 év előtt a báró Geymüller-ház.

Külföld.

* Lipésében Wigand Ottónál, ki 20 évig lakott Magyarországon, „Land und Leute in Ungarn“ című könyv jelent meg Dr. Schwab Erasmustól, ki néhány év előtt Kassán gymnasiumi tanár volt, de

viisszatérve hazájába, most kiadta Magyarországon szerzett tapasztalásait, népismertetését és úti képeit. Igen kellemesen van írva, s az „Új Korszak“ dicseri, mint oly könyvet, mely hazánkról igen kedvező fogalmakat fog ébresztetni. Ennélfogva óhajtjuk, hogy minél többen vegyék, hogy így a második kötet is mi hamarabb megjelenessen.

* Párisban az ott alakult „magyar egyület“, mely a hazából is minél több támogatásra volna érdemes, folyvást fönnáll. Az egyület — bár csekély alapja van — mégis segélyzi, a hogy tőle telik, a Párisba menő szegény magyarokat. Keveset adhat csak kölcsönre, de a nélkülözőknek e távol földön ez is jól esik. Az együletnek most öt hazai lapja van, a „V. Ujság“, „M. Sajtó“, „P. Lloyd“, „Sürgöny“ (e kettőt tiszteletpéldányokul kapja), s a megszűnt „Koszorú“ helyett a „Fővárosi Lapok“. — Egy lap-társunk azt jegyzi meg, hogy kiadók és szerkesztők minden vállalatukból küldhetnének egy példányt az együletnek; valóban, a jövedelmező vállalatoknál lehetne is ezt tenni; de nem mindenik dicsekedhetik, (kivált a tudományos és szépirodalmi közlönyök) virágzással, s ezek maguk is nagyobb pártfogolást ohajtának, miután létezésük csupán áldozatokkal tartatható fönn. E kitérés után visszatérve az együlethez, meg kell említenünk, hogy annak 50 fizető rendes tagja van. Folyó hó 3-dikán nagy gyűlést tartottak, s abban elnöké Várhelyi Imrét választották, jegyzővé ifj. Bertha Sándort, pénztárnokká Vitt Dávidot, választmányi tagokká: Láng Károlyt, Davida Sándort, Vékony Pált, Melykó Istvánt, Kun Jánost és Szabados Gézá, ki egyszersmind könyvtárnok is. Hogy ez egyület iránt a hazában minél több figyelem ébredjen, üdvös volna, ha a Párisban lakó magyarok életéből minél több közlést küldenének a lapokba. Mi is a legnagyobb örömmel közlenénk ily értesítéseket. A művészet, tudomány és ipar terén oly sok derék ifjú képezi ott magát, s nem egy hazánkfia van, ki már is némi névre tett ott szert, — hogy e közleményeket bizonyosan nagy érdekléssel olvasná minden magyar ember. S ha ez érdek fölébred, akkor a bővebb segélyezés sem fogna elmaradni.

* New-Yorki tudósítások szerint július 6-án már többekre kimondták az ítéletet, kik a gyilkossági összeesküvésben részesek voltak. Payne, Seward megsebesítője, Harold ki Booth-al szökött, Azzert, az összeesküvés cinkosa, és Surratt asszony az összeesküvés fő mozgatója, kötélt által végeztettek ki. Mudd, az orvos, ki Booth lábát bekötözte, élethossziglan; Spangler az ács, ki Booth lovát tartotta, hat évi fogságra ítéltettek.

* Költő és bankár. Mig Heine Henrik az ő párisi „matraz“ sirboltjában csöndesen nyugszik, addig fivére Hamburgban oly hálás téren mozgott, hogy özvegyének a végrendeleti összegek kiosztása után 15 millió porosz tallér maradt.

* A Ford-színház, hol Lincolnt meggyilkolták, ez idő szerint a nevezetesség-vadászok Mekkája. Öröket állítottak az ajtókhöz, hogy a hírlapírókat és a kíváncsi útazókat be ne bocsássák; ezek el is hagyják magukat riasztani, de nem az amerikai és angol nevezetesség-vadászok, kik nem csak durva szavakat, hanem néhány taszigálást is képesek eltűrni, csak hogy a nevezetes gyilkosság színhelyére juthassanak. Ama pad, melyen Peaunt John a lovat tartotta, mig Booth végrehajtá a gyilkosságot, eltűnt a látogatók tollkése alatt, kik forgásonként lassan az egészet elhordták — emlékül. Abból a szőnyegből pedig, melyre Booth a páholyból ugrott, mikor a gyilkosságot elkövette, apránként kivágták azon négyeszőg rőfny helyet, melyet a gyilkos lába érintett. Egyik ritkaságkereső bement a színházi étterembe, s kérdezte a fogadóstól, ha megvan-e az üveg, melyből Booth a gyilkosság estéjén ivott. „Meg van sir.“ „Hát a borból van-e még?“ „Van sir.“ „Kaphatok tehát inni abból az üvegből s ugyanazon borból?“ „Mért ne sir.“ A fogadós elhozza a tölt üveget, az idegen iszik belőle és savanyú képet vág hozzá: „Valóban ebből a borból ivott Booth?“ „Becsületekre sir!“ „Ugy nem csodálom, hogy megölte az elnököt, mert ha valaki ebből iszik, képes a nagyanyját is megölni.“ — A Ford-színházról a szemközti házhoz vándorolnak a kíváncsiak, hova Lincolnt vitték, s hol meghalt. A ház tulajdonosa fél dollárnyi belépti díjat szed, és gondolható, mily csinos összegecskét gyűjtött már össze. Mindazáltal néhány száz dollárnyi kárpótlást akar kérni a kormánytól, miután a látogatók a székeket, függönyöket ajtókat összevagdalták, innen is emlékeket vivén magukkal.

* A Niagarának új hőse van, ki 200 lábnyi magasban kifeszített kötélen sétál a borzasztó vihes fölött, ép oly biztosan, mint Blondin. A vakmerő kötéltáncost Leslinnek hívják.

* Parlamenti étvágy. A „Times“ kimutatása szerint a parlamenti időszak alatt (csak 67 nap) az alsóházban levő étteremben összesen 5234 diszebedet rendeztek; tehát minden napra 78 ebéd jut. Május 8-án e nagy étekezési helyiségben 172 ebédet szolgáltattak föl, melyeket mind parlamenti tagok rendeztek.

* Lincolnról még mindig tömérdek adomá beszélnek az amerikai lapok, melyek a boldogult elnököt mindig igen kedélyes és szeretetreméltó vonással állítják elő. Egy szegény leányka bátyja katonának állott be, de rossz társaságokba keveredvén, nem sokára megszökött. Azonban a szökevényt elfogták és halálra ítélték. A leány Lincolnhoz akart folyamodni, hogy bátyjának kegyelmet eszközöljön. Az ítélet óta már két nap mult el, s a leány nem tudott az elnökhöz jutni, mindig visszaútasították. Az elnök lakása ablakából egyik nagyobb hivatalnoknak feltűnt a szomorú leány, ki egy összehajtogatott irással mindig a ház körül járt két nap óta; magához hívatta és bevezette az elnökhöz. Lincoln átvette tőle a folyamodványt, és éles tekintettel vizsgálta a leányt. „Szegény gyermek, — szolt azután, — kegyed minden kísérő és pártfogó nélkül jött ide, pedig szépségeddel előkelő pártfogókat szerezhetne. Látom arcáról, hogy jó leány és lám, krinolt sem visel. Korbácsoljanak meg engem, ha bátyja kegyelmet nem kap.“

* Blondin nem rég hagyta el Berlint, hol nyaktörő mutatványait tömérdek néző előtt produkálta. Egyik alkalommal, midőn emberével vállán sáttalt a kötélen, hirtelen erős szél kezdett támadni, s a forgó szél épen alatta port, szemetet kavart föl, mely néhány pillanatra eltakarta a nézők szemét elől a nap hőst. Később látták, hogy ingadozik és szeréből a port törli. A nézők egyik része elfutott, másik visszafojtott lélegzettel várta a következményeket. Blondin azonban szerencsésen átsétált emberével a kötélen. A tetszés óriási volt; koszorúkkal, virágokkal halmozták el. Blondin bátorsága anyira fölbátorított egy hajadont, hogy elment hozzá és kérte, vigye őt át legközelebb a kötélen. Blondin nem fogadta el az ajánlatot.

* Röttscher, a kitűnő dramaturg, „Iphigenia in Aulis“ című tragédiára hívja föl a figyelmet, melynek szerzője Burghardt 1860-ban a szó szoros értelmében éhen halt meg. Bonnban 1854-ben megjelent tragédiája „Johanna Gray“ rendkívüli tehetségről tanúskodik. Röttscher mutatványokat is ad belőle, „Iphigeniát“ pedig egészen közli.

Egyveleg.

* Honnan kaptuk a kávé, théat és csokoládót? Oly kérdés, melyre a felelet mindenkre nézve érdekes lehet, mert e három kellemes italt általános fogyasztják, a nélkül, hogy eredeteikre gondolnának.

A kávé élvezete nem Arábiából ered, mint sokan vélik, mert oda is egy tudós arab sheik (Djemet-edde-Ebin-Abou-Abseggar) vitte be a 15-dik században. Ő Abyssiniában ismeré meg e fekete italt, hol használásának kezdete az ősidők szürkéségében veszel.

A théat s készítmódját (ezt már mindenki tudja) Khinának köszönhetjük, hol használatának biztos adatai egész a 3-dik századig vezetnek vissza. Régi monda szerint, egy jámbor zarándok, kit ájtatoskodásai közt egyszer az álom meglepett, levágta a szelidobát — szemhéjait. Ebből nőtt a theabokor, melynek levelei pillásak, mint a szemhéjak, s azon tulajdonsággal bírnak, hogy az álmodt elűzik.

A tápláló s gyomor erősítő cacao, vagy nemesb formájában: csokolád — mexicói származású. Midőn a spanyolok az új világrészt fölfedezték, ott egy italt ismertek és kedveltek meg, melyet a mexicóiak chocolate névvel ősidők óta a cacahvaquahuitl magvából készítenek. A cacao-fa meleg Afrika némely részén honos, de már rég meghonosult a tropikus Afrika és Ázsia földjén is. A bokor-fajtás növények közé tartozik, virága nem igen jelentékeny, de gyümölcse annál nagyobb. Kellemes savanyús húsos bensejében vannak a magvak, 25—30 egyben. Ezek igen zsírosak és táplálók, mivel sok olajos és lisztes tartalommal bírnak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

R—znak. Köszönet a meglepetésért. Várjuk a másodikat is. Csak minél többet kérünk — a társas életéről.

Rimaszombatba. Az illető nincs Pesten, s csak hetek mulva fog visszatérni. Az évkönyv ez idén nem jelenhet meg, mert nincs rá kiadó.

Gy. V. Orosházán. A lapra pár nap előtt előfizettünk, s így az most már rendszeren járni fog. Az ígért tárcákra számolunk.

A „Pozsonyi Lapok“ érdekében.

Tőlünk nem függő akadályok következtében kényszerülve voltunk a „Pozsonyi lapok“ kiadását jövő október hónapig elhalasztani; minélfogva kérjük t. előfizetőinket, hogy a már megjelent számot mutatványszám gyanánt vevén, a fen kitett határidőig sziveskedjenek várakozni; a mely időtől kezdve lapunk az eddigi programm csekély módosításával rendszeren meg fog jelenni — egyelőre hetenkint egyszer, ha pedig időközben elegendő számú előfizetőnk érkezik, hetenkint kétszer. *)

A „Pozsonyi Lapok“ szerkesztősége.

*) Kérjük honi lapjaink szerkesztőségeit, sziveskedjenek e sorokat becses lapjaikba fölvenni. Sz. G.